

СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМ В ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ.

У теорії соціальної роботи існує декілька основних підходів до змістовного визначення та класифікації проблем клієнтів, які звертаються за допомогою до соціальних служб. Найчастіше за основу класифікації береться те чи інше обмеження можливості соціального функціонування, наприклад, інваліди, жінки, які мають намір відмовитися від новонародженої дитини, вагітні жінки, неповнолітні матері, ВІЛ-інфіковані, особи, які звільняються з установ виконання покарань, особи, які засуджені до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, звільненні від відбування покарання з випробуванням або умовно-достроково, діти-сироти, які знаходяться в інтернатних закладах, особи з числа дітей – сиріт та дітей ПБП, неповнолітні, які потребують працевлаштування, діти та молодь з обмеженими можливостями, багатодітні сім'ї, мати-одиначка, сім'ї, яким повернули дітей, бездомні особи і безпритульні діти, сім'ї, у яких під опікою/піклуванням перебувають діти-сироти та діти ПБП, потерпілі від домашнього насильства, агресори/особи, що вчинюють домашнє насильство, постраждалі від торгівлі людьми/ імовірно постраждалі від торгівлі людьми, родини, в яких існує ризик вилучення дитини, діти, яких тимчасово влаштовано до інтернатних закладів, діти вилученні з родини без позбавлення батьківських прав (Закон України про соціальні послуги).

За умовами виникнення соціальних порушень у життєдіяльності особи чи групи можна виокремити два загальних чинника. По-перше, це порушення нормального процесу соціалізації особистості. По-друге, це порушення, що пов'язані з такою зміною умов життєдіяльності, які призводять індивіда до стану десоціалізації та потребують від нього проходження повторної соціалізації, тобто ресоціалізації.

За змістом соціальна робота має справу тільки з тими проблемами, які стають на заваді нормального, з точки зору даного суспільства, функціонування індивіда. За цією ознакою можна виокремити чотири основні типи соціальних проблем:

- Неможливість повноцінного включення індивіда в соціально-економічні процеси. Вони викликані, як правило, різного роду об'єктивними обмеженнями можливостей особистості-інвалідність, хвороба, стареча немічність тощо.
- Соціальна дезадаптація особистості. Вона пов'язана з недостатньою здатністю особистості до вироблення нових моделей і форм поведінки при переході з однієї соціальної групи в іншу.
- Порушення нормативного характеру соціалізації індивіда (педагогічна занедбаність). Воно викликане, як правило, несприятливими умовами життя або неадекватними методами виховання в дитячому віці.
- Маргіналізація особистості. Вона виникає в наслідок добровільного або примусового включення особистості в групи, де порушення або протистояння соціальним нормам постає субкультурною нормою (Швалб Ю.М., 2014)

Важливо те, що ці проблеми та порушення мають об'єктивний соціальний характер. Це означає, що соціальна робота, у першу чергу, спрямована на вирішення об'єктивних протиріч у соціальному житті індивідів і груп, на зміну тих умов, що призводять до порушення життєдіяльності людей. Проте, навіть найсприятливіші об'єктивні умови ще не забезпечують від виникнення різних відхилень у соціальному розвитку і проблем у соціальних взаємодіях – вони можуть пов'язуватися з деякими соціальними, суб'єктивними і психологічними чинниками.